

Vergaderjaar 2018–2019

27 529

Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in de Zorg

Nr. 188

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2019

Op 17 april 2019 heeft onderzoeksbureau Significant de evaluatie opgeleverd die is toegezegd aan uw Kamer over de subsidieregeling anonieme e-mental health¹. In deze brief geef ik reactie op de evaluatie van Significant en zal ik mijn voornemens voor de subsidieregeling toelichten.

Het begrip anonieme e-mental health

Anonieme e-mental health is bestemd voor mensen die door schaamte of angst geen hulp zoeken voor hun psychische problemen of verslavingen en toch dringend behoefte hebben aan zorg. De zorg is dus bedoeld als vangnet voor mensen die geen hulp durven of willen zoeken langs de reguliere weg. Om deze groep mensen toch van zorg te voorzien dan wel naar reguliere zorg toe te leiden, is een laagdrempelig zorgaanbod van belang. Anonieme e-mental health kan in deze behoefte voorzien. De zorg wordt verleend op digitale wijze en is volledig anoniem. Dergelijke laagdrempelige hulp kan in een vroeg stadium van groot belang zijn, mede omdat het kan voorkomen dat klachten erger worden en tot een grotere zorgvraag leiden. De zorg is bestemd voor lichte tot matig ernstige (eerstelijns-) problematiek. De interventies richten zich onder andere op depressie, angstklachten en eetstoornissen en bestaan bijvoorbeeld uit online groepssessies, chat/email contact met een behandelaar of online modules die de cliënt onder begeleiding doorloopt.

Subsidieregeling

Het Zorginstituut Nederland voert de subsidieregeling uit. De subsidieregeling is bedoeld om de uitvoering van anonieme e-mental health

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

interventies te financieren, niet de (door)ontwikkeling van deze interventies. Veel anonieme interventies kennen een niet-anonieme variant en kunnen in de doorontwikkeling dus aansluiten bij deze niet-anonieme variant. Ook is de subsidieregeling niet bedoeld voor cliënten die op de wachtlijst staan voor een reguliere behandeling. Anonimiteit is namelijk een noodzakelijke voorwaarde voor gebruikers. Cliënten die op de wachtlijst staan voor een reguliere behandeling kunnen overigens wel gebruik maken van niet-anonieme e-mental health. Daarnaast is het een vereiste dat gesubsidieerde interventies zijn ondergebracht bij een ggz-instelling om zo een verantwoorde besteding van de subsidie te bevorderen. Op dit moment zijn er drie aanbieders niet ondergebracht bij een ggz-instelling. Omdat het belangrijk is dat deze interventies wel worden aangeboden moeten de desbetreffende aanbieders er voor zorgen dat zij hun interventie alsnog onderbrengen bij een ggz-instelling.

Subsidieplafond

Tussen 2012 en 2017 was het totaal ingediende subsidiebedrag lager dan het plafond van € 2 miljoen. In 2018 kwam daar verandering in. Aanbieders dienden voor ruim € 3,2 miljoen aan subsidieaanvragen in. Het gevolg hiervan was dat voor 63% van de aangevraagde bedragen subsidie is toegekend. Ik heb uw Kamer op 31 januari 2018 in een brief toegezegd om de overschrijding van het subsidieplafond mee te nemen in de evaluatie van de subsidieregeling. In 2019 overschreed het bedrag overschreed het bedrag waarvoor subsidie werd aangevraagd wederom het subsidieplafond. Het totale bedrag waarvoor subsidie werd aangevraagd bedroeg bijna € 3 miljoen, waardoor voor 67,4% van de aangevraagde bedragen subsidie kon worden toegekend. Van de 36 ingediende aanvragen in 2019 werden er totaal 33 gesubsidieerd, verdeeld over 12 GGZ-aanbieders. Ter vergelijking: tussen 2013 en 2016 is jaarlijks aan 6 of 7 aanbieders subsidie verleend.

Conclusies naar aanleiding van de evaluatie

Ik vind het belangrijk dat mensen die door schaamte of angst geen hulp zoeken voor hun psychische problemen of verslavingen toch zorg krijgen. Anonieme e-mental health is bedoeld om deze groep mensen te helpen, door middel van effectieve anonieme e-mental health dan wel toeleiding naar reguliere zorg. Gezien het belang van laagdrempelige zorg voor deze groep mensen, heb ik besloten om de subsidieregeling te continueren. De onderzoekers hebben ook aandacht besteed aan de scope van het onderzoek. Zij vermoeden onder andere dat vooral jongeren gebruik maken van anonieme e-mental health. Ik heb besloten de scope van de subsidieregeling niet te wijzigen.

Ik zie naar aanleiding van de evaluatie een aantal punten waarop de huidige subsidieregeling in de komende periode kan worden verbeterd.

– Aanpassing van de subsidiecriteria

Aanbieders moeten vanaf het subsidiejaar 2020 verantwoorden waarom anonimiteit voor hun cliënten noodzakelijk is én hoe zij hun cliënten toeleiden naar reguliere zorg.

Deze aanpassingen zorgen ervoor dat het doel van de subsidieregeling, het bieden van zorg voor cliënten die noodzakelijkerwijs anoniem zijn dan wel toeleiding naar reguliere zorg, beter kan worden gecontroleerd.

– Monitoring

Ten tweede vraag ik van gesubsidieerde aanbieders om vanaf januari 2020 door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst te gaan monitoren

wie (leeftijd, geslacht, klacht) gebruik maakt van hun interventies. Hierdoor zal inzichtelijker worden waar de geleverde zorg terecht komt. Daarnaast vraag ik het Zorginstituut om in gesprek te gaan met aanbieders over de effectiviteit van de gesubsidieerde interventies. In het voorjaar van 2020 ga ik samen met het Zorginstituut de uitkomsten van deze gesprekken en de aangeleverde data van aanbieders (afkomstig uit het eerste kwartaal van 2020) beoordelen. Dit kan mogelijk leiden tot een aanpassing van het subsidieplafond en/of de verdeelsleutel per 2021. Op dit moment is er onvoldoende onderbouwing voor een verhoging van het subsidieplafond en/of aanpassing van de verdeelsleutel, omdat er onvoldoende informatie is over de doelgroep die gebruik maakt van de zorg en in hoeverre deze groep overeenkomt met de beoogde doelgroep van de subsidieregeling.

– Verlenging subsidieperiode

Daarnaast zal het vanaf het subsidiejaar 2021 mogelijk worden om subsidie aan te vragen voor een periode van twee jaar. Op dit moment worden de subsidies voor een periode van één jaar toegekend, waardoor aanbieders jaarlijks dezelfde aanvraagprocedure moeten doorlopen. Door deze aanpassing wordt de continuïteit van het aanbod beter gewaarborgd en de administratieve last voor de aanbieders verlaagd.

Slot

Ik zet mij er hard voor in om het stigma dat rust op (sommige) psychische aandoeningen te verlagen. Daarom hecht ik eraan om mensen ook bij te staan en laagdrempelige hulp te bieden op anonieme wijze. Zoals hierboven beschreven zal de financiële ondersteuning voor anonieme e-mental health interventies daarom worden gecontinueerd.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis